

Verksamhetsberättelse 2023

Blekinge Arkipelag ideell förening

Innehåll

2023 – Ett år av fortsatt stark utveckling av biosfärsområdet!	2
Verksamheten under 2023	3
# Hållbar besöksnäring	6
Samverkan för ARK56 – en framgångsmodell	6
ARK56 växer - Fler företag, upplevelser och nedladdningar	6
Filmer om natur- och kulturplatser i biosfärområdet	7
Unesco utnämningar som katalysator	8
Projekt med Världsarv och Certifieringsprocess för en hållbar destination	8
Sammanlänkade leder och ledutveckling på Eriksbergs stränder	9
Hållbara golfbanor i Blekinge	11
# Håll biosfären ren!	12
Strandstädning i biosfärområdet	12
# Info, lärande och delaktighet	13
Supported by Nature	13
Biosfärambassadörerna 2023	13
Samverkan med ambassadörer för Världsarvet Karlskrona	14
Forskning och Biosphere for Baltic	15
Pedagogiska insatser för ökad medvetenhet	16
Medlemsaktiviteter	17
# Hållbart fiske	18
Våtmark för gäddan	18
Musselodling i Blekinge Arkipelag	18
Vassgator för att gynna rovfiskar	19
# Hållbart lant- & skogsbruk	20
Våtmarksprogrammet - en storsatsning	21
Hållbart skogsbruk i Blekinge Arkipelag	21
Skärgårdsbete Blekinge - hållbara livsmedel för människa och mångfald	22
Naturbonusen Blekinge Arkipelag	23
Kontoret, valberedningen, styrelsen och medlemmarna 2023	25
Bokslut för 2023	28

2023 – Ett år av fortsatt stark utveckling av biosfärsområdet!

Sedan starten för mer än 10 år sedan har biosfärområde Blekinge Arkipelag verkligen haft en stark utveckling. Från att ha startats upp i mindre skala med enbart en koordinator anställd, har biosfärsområdet idag sju engagerade medarbetare och har blivit en central aktör för arbetet med hållbar utveckling i Blekinge.

Under hösten 2022 anslöt sig även Sölvesborgs kommun till biosfärområdet vilket gör att det nu omfattar hela Blekinges kust. Under 2023 har Sölvesborgs kommun engagerat sig i såväl styrelse som i samverkansgruppen, samtidigt som företag från kommunen har gått med i företagsnätverket inom ARK56. Sölvesborgs kommun och dess företag kompletterar verkligen biosfärsområdet Blekinge Arkipelag på många sätt.

Året som har gått har varit ett år då Blekinge Arkipelag har fokuserat på att driva de stora projekt som startades upp under 2022. Vid Eriksbergs stränder håller en fantastisk led på att växa fram som kommer att utgöra en portal till friluftslivet i Blekinge. Vi har musselodlingar igång i såväl Karlshamns som Ronneby skärgårdar och med skörden kommer vi att framställa lokalt producerat fiskfoder och ta fram jordförbättringsmedel.

Blekinge Arkipelag har också initierat ett antal nya satsningar under året. Vi driver naturvård i skärgården genom insatser finansierade av Naturkompaniets "Naturbonusen", synliggör Östersjöns och biosfärsområdets status inom projektet Baltic Health Index och jobbar med certifiering av Blekinge som en hållbar destination inom projektet Certifiering för en hållbar turistdestination, för att nämna några satsningar.

Blekinge Arkipelag koordinerar också sedan några år strandstädningar längs kust och skärgård i samverkan med samtliga biosfärskommuner, anlägger våtmarker, driver företagsnätverk och ökar kompetensen om hållbart skogsbruk över hela biosfärområdet. Efter oljekatastrofen på Listerlandet fick Blekinge Arkipelag medel från Världsnaturfonden för att genomföra naturvårdsinsatser som gynnar fågel och utter i det drabbade området.

Det är oroliga tider i världen och det sätter fokus på frågor som samhällets motståndskraft och livsmedelsförsörjning. Detta är frågor som i högsta grad berörs av den verksamhet som Blekinge Arkipelag driver. Att vi i Blekinge har biosfärsområdet Blekinge Arkipelag som en yta för samverkan är i detta en stor styrka.

Under sommaren 2023 aviserade koordinator Mattias Holmquist att han skulle gå vidare till annan tjänst. En rekryteringsprocess tog vid och i december blev det klart att ny koordinator blir Daniel Granello.

Sedan starten 2011 har verksamheten inom Blekinge Arkipelag mångdubblats och inom föreningen pågår idag projekt som totalt omfattar 28 miljoner. Samtidigt har resurserna för koordination och administration förblivit de desamma. Inför 2024 beslöt därför biosfärkommunerna om att utöka basfinansieringen till Blekinge Arkipelag för att möjliggöra en fortsatt verksamhet i den nya omfattningen. Medlen ska gå till att anställa en verksamhetsutvecklare. Detta kommer att möjliggöra att Blekinge Arkipelag även fortsatt kan agera som en stark drivkraft för hållbar utveckling i Blekinge!

Verksamheten under 2023

Vi har under 2023 fortsatt att arbeta med våra fem prioriterade fokusområden:

- Hållbar besöksnäring,
- Håll biosfären ren,
- Information-lärande-delaktighet,
- Hållbart fiske samt
- Hållbart lant- och skogsbruk.

Föreningen har under året varit engagerad i 21 projekt och större samarbeten.

Översikt över aktuella projekt och finansiering under 2023

Fokusområde	Projekt	Finansiering från
Hållbar besöksnäring	<ul style="list-style-type: none">• Uppdatering App. och karta ARK56• Sammanhållen vandringsled mellan Karlshamn och Ronneby – broar på Eriksbergs stränder• Upprustning av pjäsvärn på Eriksbergs stränder• Hållbar turism i världsarv och biosfärområde tillsammans med Karlskrona kommun• Certifiering för en hållbar destination• Natur-kulturplatser på ARK56• Hållbara Golfbanor samt Uteklassrum på golfbanor	Region Blekinge Tillväxtverket, Region Blekinge, Sparbanksstiftelsen och Naturskyddsföreningen Karlshamn Länsstyrelsen Tillväxtverket Region Blekinge Länsstyrelsen SydostLeader, Jordbruksverket, Svenskt Friluftsliv och Svenska Golf förbundet
Håll biosfären ren	<ul style="list-style-type: none">• Strandstädning• Share North Square Lunds Universitet	Naturvårdsverket och biosfärkommunerna Interreg North Sea

Information - lärande - delaktighet	<ul style="list-style-type: none"> • Baltic Health Index • Supported by nature • Biosphere for Baltic • EU Mission Region Blekinge 	<p>Postkodlotteriet</p> <p>Interreg Baltic Sea region</p>
Hållbart fiske	<ul style="list-style-type: none"> • Musselodling • Kustkultur* • Vassgator för att gynna rovfiskar 	<p>Sparbanksstiftelsen Karlshamn, Naturskyddsföreningen i Karlshamn och Olofström</p> <p>Region Blekinge</p> <p>LOVA</p>
Hållbart skogs- och lantbruk	<ul style="list-style-type: none"> • Våtmarksprogrammet • Hållbart skogsbruk • Skärgårdsbete Blekinge • Naturbonusen Blekinge Arkipelag • Restaurering av livsmiljöer efter oljekatastrofen* 	<p>LONA våtmark - åtgärder, BASAP – samordning initialt LOVA - åtgärdssamordnare</p> <p>Skogsstyrelsen</p> <p>Landsbygdsprogrammet</p> <p>Naturkompaniet</p> <p>WWF</p>

*Beviljat i slutet av 2023, men inte uppstartat under året.

Projekt markerade med svart text drivs av Blekinge Arkipelag. Projekt och samverkan markerade med blå text drivs av annan aktör.

Utöver projekten driver vi genom vår basfinansiering också ett löpande arbete med information och delaktighet. Viktiga delar av det arbetet är:

- Biosfärambassadörerna (vi utbildar cirka 20 nya ambassadörer per år)
- En permanent utställning i Kallvattenkuren
- Föredrag och visningsresor om vår verksamhet, om ARK56 med mera
- Medverkan på evenemang i biosfärkommunerna
- Löpande informationsspridning via nyhetsbrev, sociala medier, hemsida, pressmeddelanden och via våra medlemmar

16 av projekten driver vi själva till stor utsträckning med hjälp av extern finansiering. I ytterligare 5 projekt och nätverk medverkar vi som en partner eller erbjuder områden för

pilotstudier inom Blekinge Arkipelag. Tack vare de projekt som vi finansierar har vi kunnat ha 4-5 anställda projektledare under året, någon på heltid och övriga på deltid. Vår basverksam, som till stor del består av nätverkande, information och projektsamordning finansieras av biosfärkommunerna (Karlskrona, Ronneby, Karlshamn och Sölvesborg) och Hav- och vattenmyndigheten. Basverksamheten, d v s biosfärkontoret med totalt 2,2 tjänster, har under året stöttats av kommunerna med 1,75 miljoner SEK och från Hav- och vattenmyndigheten med 0,45 miljoner SEK.

Viktigt i biosfärverksamheten är öppenheten gentemot den som vill engagera sig för verksamhetens målsättningar. Under år 2023 kan vi glatt konstatera att samverkan med:

- företag har förekommit i 15 av 21 projekt (71 %),
- ideella krafter (privatpersoner, föreningar) förekommit i 13 av 21 projekt (62 %)
- samverkan med Länsstyrelsen har vi haft i 11 av 21 projekt (52 %)
- Region Blekinge i 9 av 21 (43 %)
- Forskningssamverkan förekom i 5 av 21 projekt (24 %).

Hållbar besöksnäring

Samverkan för ARK56 – en framgångsmodell

En av de viktigaste framgångsfaktorerna för våra länkade kustleder ARK56, är en långsiktig och tydlig samverkansstruktur mellan alla involverade aktörer – kommuner, Länsstyrelsen, Visit Blekinge, besöksnäringens företag och Blekinge Arkipelag. För att aktivt driva vidareutvecklingen samt höja kännedom om och engagemang för ARK56 driver vi "Blekinge trails team". Den gruppen kompletterar den befintliga styrgruppen för Blekinges leder och kan förbereda ärenden som behöver lyftas på olika nivåer och i olika sammanhang. Gruppen träffas 3-4 gånger per år.

Varje år upprättas en ny aktivitetsplan för att förverkliga målbilden som vi gemensamt har utformat. Vår lyckade samverkan i länet är en förebild för många destinationer i Sverige. Under 2023 har sju andra destinationer som till exempel Öland, Sörmland och Skåne Nordost besökt oss för att lära sig mer om ARK56 och Blekinge Arkipelag.

Niklas Kämpargård (ledhuvudman, Region Blekinge) berättar vid Studiebesöket från Destination Rönne å Ringsjö om ARK56 vid Svalemålaleden.

ARK56 växer - Fler företag, upplevelser och nedladdningar

Företagen och entreprenörerna är viktiga aktörer för att förverkliga visionen om en hållbar Outdoor-destination. Blekinge Arkipelags företagsnätverk fortsätter att växa och har idag 95 medlemmar. Det motsvarar cirka 30 % av alla företag inom besöksnäringen vid Blekinges kust. ARK56 stärker företagets konkurrenskraft vilket märks i en stor investeringsvilja hos företagen. Under perioden 2017 – 2022 har till exempel 5 av våra 95 ARK56-företag investerat 85 miljoner SEK.

ARK56 företagsnätverk träffas två gånger per år samt vid olika specifika evenemang och utbildningstillfällen. I nätverksträffen efter sommaren etablerades ett nytt workshop-koncept som kallas

Susanne Mattsson berättar om nyheter kring Biosfärområdet vid ARK56 träff hos Villa Vassen.

för "Open space" där företagen själva fick bidra med förslag till teman som de vill diskutera för att öka hållbarheten längs ARK56. Det var glädjande att tema "Kollektivtrafik" väckte så mycket engagemang att företagen startade en arbetsgrupp och nu driver frågan vidare tillsammans med Region Blekinge och Blekingetrafiken

Under 2023 har Blekinge Arkipelag tagit över driften av ARK56 app. och många nya artiklar har publicerats under året. Mobilapplikationen ARK56 är fortfarande väldigt uppskattad av vandrare. Under 2023 var det:

- 6000 nya nedladdningar av appen ARK56
- 266 000 sidvisningar i app. och Naturkartan under 2023.
- Totalt har appen laddats ned 41 000 gånger.

Under våren 2023 upprepades framgångskonceptet "Älska Vår" med ännu större engagemang från företagen. Totalt erbjöd 31 företag härliga och unika upplevelser kopplade till biosfärområdets natur och kultur. Det var kul att se att många företag samarbetar med lokala föreningar för att höja upplevelsen och lokalförankringen – allt från orienteringsklubbens skattjakt till uppvisning av sjöräddningen garanterade äventyr för alla åldrar.

Filmer om natur- och kulturplatser i biosfärområdet

En av årets höjdpunkter var den digitala julkalendern med 31 drönarfilmer som gav en upplevelse av Blekinges kust, såsom en havsörn kanske skulle se den. Urban Emanuelson tog fram själva filmserien med syftet att bidra till ökad kunskap om natur- och kulturmiljöernas samband i vårt biosfärområde.

Filmerna släpptes i december som en julkalender.

Filmerna kan användas på flera olika sätt, till exempel för att hemma i stugvärmen uppleva och inspireras till nya utflykter inom biosfärområdet. Även under en vandring eller en kajakpaddling kan man direkt via ARK56-appen få en vidare överblick över det område man befinner sig i. Filmerna lanserades också på Youtube och nådde under december månad över 1000 visningar.

Unesco utnämningar som katalysator

Under mars månad avslutades projektet med Karlskrona kommun för en hållbar platsutveckling i biosfärområde och världsarv. Efter ett års arbete känns resultatet mycket bra. Tillsammans har vi skapat:

- en gemensam samverkansplan med Världsarvet,
- en hållbarhetschecklista för turistföretag,
- en Code of Conduct för hur man beter sig i biosfärområdet och
- påbörjat arbete för ett gemensamt guidenätverk och synkroniserade utbildningar.

En checklistan som kan underlätta turistföretags hållbarhetsarbete presenterades vid en företagsträff på Skärva Herrgård

Tio tjänstemän har genomgått en utbildning i hållbar destinationsutveckling. Vi har blivit medlemmar i Global Sustainable Tourism Council (GSTC) – ett nätverk med koppling till FN.

Ett av de viktigaste projektresultaten är en nulägesanalys – hur hållbara är vi egentligen i Blekinge Arkipelag som turistdestination enligt GSTCs globala kriterier. En hållbarhetsplan med rekommendationer från analysen togs fram i samverkan med Länsstyrelsen, Region Blekinge, Visit Blekinge och Karlskrona kommun. Projektet visade att Unesco-utnämningar både ger ett stort ansvar och möjligheter och att samarbetet ger många synergieffekter. Tillsammans har vi drivkraften att skapa en hållbar och attraktiv natur- och kulturturism i Världsarvet och biosfärområdet som är en katalysator för ett hållbart och levande Blekinge!

Projekt med Världsarvet Karlskrona och certifieringsprocess för en hållbar destination

Blekinge har goda möjligheter att stärka sin konkurrenskraft, attraktivitet och driva på den

Projektteamet bestående av Therese-Hagström-Andersson (Karlskrona kommun) och Simone Wenzel presenterar projektet för certifiering av en hållbar destination på Visit Blekinges besöksnäringsträff.

gröna omställningen genom att jobba strategiskt för en hållbar och regenerativ platsutveckling inom besöksnäringen. För att lyckas krävs en systematisk samverkan mellan olika offentliga, ideella och privata aktörer. En holistisk syn för turisms platsutveckling behöver inkludera alla nivåer:

- på destinationsnivå,
- i kommunikation med besökarna,
- i samverkan med företagen och
- i dialog med lokalbefolkningen.

Nulägesanalysen som genomfördes under projektet "hållbar turism i världsarv och biosfärområde" visar på tydliga behov och möjliga steg på vägen mot en mer hållbar turism. Att välja att genomgå en certifieringsprocess som hållbar destination har identifierats som ett av de främsta verktygen för att genomföra den framtagna hållbarhetsplanen och nå målet att bli en av Sveriges mest hållbara turistdestinationer. Region Blekinge stödjer därför projektet med regionala tillväxtmedel för att starta upp certifieringsprocessen under två år.

Projektet har för avsikt att analysera destinationen inom ramen för ett internationellt certifieringsprogram (enligt GSTCs kriterier), samt att mobilisera berörda aktörer i en gemensam riktning. Syftet med certifieringsprocessen är att få ett verktyg, mandat, ett gemensamt mål och en mätmetod. Processen ska leda till en överblick över framtida utvecklingsområden, skapa en struktur för samverkan mellan nyckelaktörer, motivera lokala företagen att fördjupa sitt hållbarhetsarbete och visa metoder för att involvera lokalsamhället i turismens utveckling.

Sammanlänkade leder och ledutveckling på Eriksbergs stränder

Den första maj invigde landshövding, Ulrica Messing den 90 m långa spången över Bruksviken. Det är en spång byggd i lärk med en karaktäristisk "vassrugg" som vilo- och utsiktsplats över närliggande skärgård. Ett litet landmärke i sig.

I maj 2023 invigde landshövding Ulrica Messing den nyupprustade Allböleleden och spången över Bruksviken. Spången över Bruksviken är en viktig satsning för att utveckla lederna längs med Eriksbergs stränder. Foto: Daniel Ottosson.

Broprojektet initierades 2022 och har under 2023 främst handlat om att bistå en utdragen handläggning hos länsstyrelsen som mynnade ut i ett bifall för hängbron över Boksundet

men ett avslag för den längre hängbron över Kohagesundet. En ny ansökan om en träbro som ersätter hängbron skickades in. Med klartecken för en sådan bro i början av 2024 kan vi nå målsättningen att länka samman de båda lederna Kohageleden och Allböleleden till en sammanhängande led.

Fotomontage över planerad ca 100 m lång hängbro över Boksundet. Bild/Montage: Magnus Broomé/Thomas Kamrad C & H

En kortare länk i form av en kortare balkspång godkändes under samma handläggning och kommer att förverkligas under första halvåret 2024.

Broarna kommer att möjliggöra en kustnära vandringsled mellan Karlshamn och Ronneby, vilket Karlshamns kommun fortsatt arbetar aktivt med att förverkliga. Med detta skulle ett stort steg tas närmare en kustled genom hela Blekinge och möjligheten att bli en av STF:s så kallade signaturleder. Det skulle vara ett bra sätt att skapa ökat intresse för biosfärområdet och ge både det rörliga friluftslivet och naturturismen inom ARK56 ett betydande uppsving.

Två pjäsvärn längs med Allböleleden har gjorts iordning och kommer kunna användas för övernattnig under 2024.

Transformationen till övernattningsmöjlighet av två kanonvärn ur Per Albin-linjen på Allböleledens södra sträckning, har påbörjats under hösten 2023. Dessa kommer att slutföras, kompletteras med en grillplats och invigas våren 2024.

Lederna har parallellt utvecklats av Länsstyrelsen i Blekinge med bl.a. röjning, nya spänger, trappor och ett helt nytt skyltprogram för Allböleleden, vilket kommer att följas upp på Kohageleden under 2024.

Hållbara golfbanor i Blekinge

Under sommaren 2023 startade projektet hållbara golfbanor upp i Blekinge. Inom projektet har vi erbjudit golfklubbar i länet stöd med att arbeta med hållbarhet inom tre olika åtgärdsområden; miljö, biologisk mångfald och multifunktionella banor. I multifunktionella golfbanor ingår att använda golfbanor till mer än enbart golf. Det kan till exempel handla om att använda banan för annat friluftsliv, uteklassrum för skolelever eller att banans yta används till samhällsnytta som vattenrening och pollinering. Projektet ska mynna ut i en handbok för hållbara golfbanor. Handboken tas fram tillsammans med Lunds universitet och den baseras både på goda exempel från omvärlden och på erfarenheter från golfklubbarna i länet.

Under sommaren gjordes en inventering av hur golfklubbarna arbetar med hållbarhet idag och vilka åtgärder de är intresserade av att jobba med i projektet. Initialt har mycket fokus legat på att arbeta med åtgärder kopplade till vatten – att säkra tillgången till vatten, hushålla med vatten och samtidigt kunna bidra till vattenrening. Under vintern har fokus gått över mer på biologisk mångfald och studiebesök på klubbar som är goda exempel i våra grannlän.

Genom att sköta högruff och sidoytor som ängsytor kan golfklubbar gynna ängsväxter och pollinatörer.

Tillsammans med Svenska golfförbundet, Sölvesborgs golfklubb och Sölvesborgs utomhuspedagogiska centrum har vi också fått möjlighet att utveckla ett koncept för att under hösten 2024 prova uteklassrum på golfbanan. Satsningen på uteklassrum på golfbanor genomförs i Stockholm, Göteborg och Sölvesborg.

Håll biosfären ren!

Strandstädning i biosfärområdet

Även 2023 har Blekinge Arkipelag samordnat strandstädningen i Karlskrona, Ronneby, Karlshamn och Sölvesborgs kommun. Det har resulterat i en samverkansseffekt för såväl miljö och rekreationsvärden som för besöksnäringen i kommunerna. Skräpet har främst bestått av plast, men även av glas, frigolit, däck, fiskenät och rester från gamla bryggor. Avfallet har sorterats och lämnats för återvinning på kommunernas återvinningscentraler med en total vikt på ca 2,2 ton.

Områdena som städats är följande öar och sträckor:

Sölvesborg:

Sträckan söderut från Pukavik till Krokås. Kråkenabben mellan Nogersund och Hällevik, öarna utanför Tredenberg, Månsaholmen och Utkörningen, Valjeviken, Hanö.

Karlshamns kommun:

Väggaområdet, Sternö, Boön, Drösebo, Kofsa, Kollevik, Nytäppet, Köpegårda och Elleholm.

Ronneby kommun:

Harön, Funkön Yttre Stekön, Millegarne till Lindö, Lindö till

Bökenäs samt öarna utanför, Styrsviksholm och Eneholmen, Garnanäs, Vierydsviken, Vångsö via Biskopsmåla till Väbynäs, Östra Piren och Ronneby hamn.

Karlskrona kommun:

Kuststräckan söder om Kristianopel till Abrahamsäng, västra delarna av Torhamns udde fram till Torhamns samhälle. Inlängan, Stenshamn, Utlängan, norra Sandhamn och Långören.

Insatserna finansierades främst med medel från Naturvårdsverket och medfinansierades med hjälp av kommunerna. Ett viktigt kriterium för finansiering är att personer som står utanför arbetsmarknaden får möjlighet till sysselsättning och att det strävas efter en jämn könsfördelning. Därför utfördes strandstädningen i Ronnebys, Karlskronas och Sölvesborgs kommun av det sociala företaget, KASAK. I Karlshamn anställdes nio feriearbetare samt en arbetsledare som följde grupperna hela sommaren. Utöver att insatserna bidragit till en renare miljö har det möjliggjort att 22 personer som stått långt från arbetsmarknaden fått möjlighet till sysselsättning och ny arbetserfarenhet. Könsfördelningen mellan kvinnor och män har varit 41/59 %.

Under året har även strandstädningar arrangerats i Karlskrona skärgård och Hällaryds skärgård för allmänheten och föreningens biosfärambassadörer. Ett gemensamt strandstädningsevent genomfördes med Sölvesborgs kommun, Sölvesborg Mjällby Sparbank samt Mjällby AIF i maj.

Feriearbetare som städar i strandnära områden.

Info, lärande och delaktighet

Supported by Nature

Det som startade som en projektidé i Süd-Ost Rügen i norra Tyskland för nätverket Biosphere for Baltic under 2022, blev verklighet under året genom projektet Supported by Nature. Projektet handlar om naturbaserade lösningar som är multifunktionella och kostnadseffektiva samt hanterar olika samhällsutmaningar genom att skydda, utveckla eller skapa ekosystem samtidigt som biologisk mångfald och mänskligt välbefinnande främjas.

Genom projektet ska 17 olika lärplatser tas fram runt Östersjön inom multifunktionella våtmarker, livsmiljöer i kustvatten och restaurering av vattendrag. Dessa områden är biosfärområdena bra på att använda sig av, men det saknas förståelse och kunskap om nyttan med naturbaserade lösningar i samhällsplaneringen för både land och vatten. Hur man bäst når ut till intressenter genom "multi-stakeholder approach" är en lösning som projektet ska svara på. De bästa tillvägagångssätten kan sedan användas även inom andra områden.

Nio partners från sex olika länder runt Östersjön deltar i projektet som har en budget på 4,47 miljoner Euro från EU-programmet Interreg Baltic Sea Region. Ronneby kommun är projektägare. Projektet startade i november 2023 och pågår under tre år.

Blekinge Arkipelag gläder sig åt samarbetet som kommer att göra miljön i Östersjön bättre, ge lösningar på lokala problem och ge en bättre förståelse för naturbaserade lösningar. Genom att det är ett internationellt projekt blir det ett transnationellt lärande som är viktigt för att komma varandra närmare som människor och leda till gemenskap inom EU.

Biosfärambassadörerna 2023

I oktober diplomerades ytterligare 20 biosfärambassadörer efter att ha genomfört årets utbildning. Syftet med ambassadörsutbildningen är att öka kunskapen om biosfärområdet och Blekinge Arkipelags verksamhet och inspirera till ökat engagemang för hållbar utveckling. Under 10 tillfällen har olika platser besökts i biosfärområdet. De blivande ambassadörerna har träffat engagerade guider och företagsrepresentanter, lärt sig om unika natur- och kulturmiljöer och reflekterat över globala och lokala utmaningar. Exempel på programpunkter är besök vid Mörrumsån där deltagarna lär sig mer om biologiskt återskapande av vattendrag, besök på träbåtsvarvet i Saxemara med föreläsning om dagens småskaliga fiske samt besök på Steneryds lövängar.

Blivande biosfärambassadörer på vandring på Listerlandet samt tur runt Hanö.

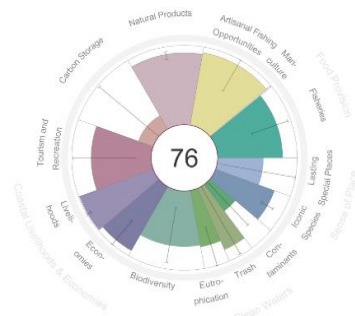
Under året har våra ambassadörer varit representanter för föreningen vid Naturens dag i Ire, vid Sillarodden i Ronneby hamn, på Äventyret Halen, på strandstädning i Hällaryds skärgård under Håll Sverige Rent dagen samt varit behjälpliga vid röjning och borttagning av ris i samband med återskapande av betesmarker på Tärnö. Tack till alla fantastiska ambassadörer som ställer upp och gör vår medverkan möjlig där kontoret och styrelsen inte räcker till!

Samverkan med ambassadörer för Världsarvet Karlskrona

I februari arrangerades ett event på Marinmuseum i Karlskrona där ambassadörer för världsarvet Karlskrona och Blekinge Arkipelag bjöds in för att lära sig mer om världsarvet och biosfärområdet. Även ett studiebesök på Littorina folkhögskolas båtbyggerlinje gjordes för att lära deltagarna mer om det immateriella kulturarvet Klinkbåtstekniken. Flera deltagare anmälde intresse för att delta på respektive biosfärambassadörsutbildning/världsambassadörsutbildning. Även två studiebesök till Steneryds lövängar och Gissleviks våtmark arrangerades för Världsarvsambassadörerna i samverkan med Världsarvet Karlskrona. Ca 70 personer deltog för att lära sig mer om Biosfärområdet och Blekinge Arkipelags verksamhet.

Forskning och Biosphere for Baltic Baltic Health Index

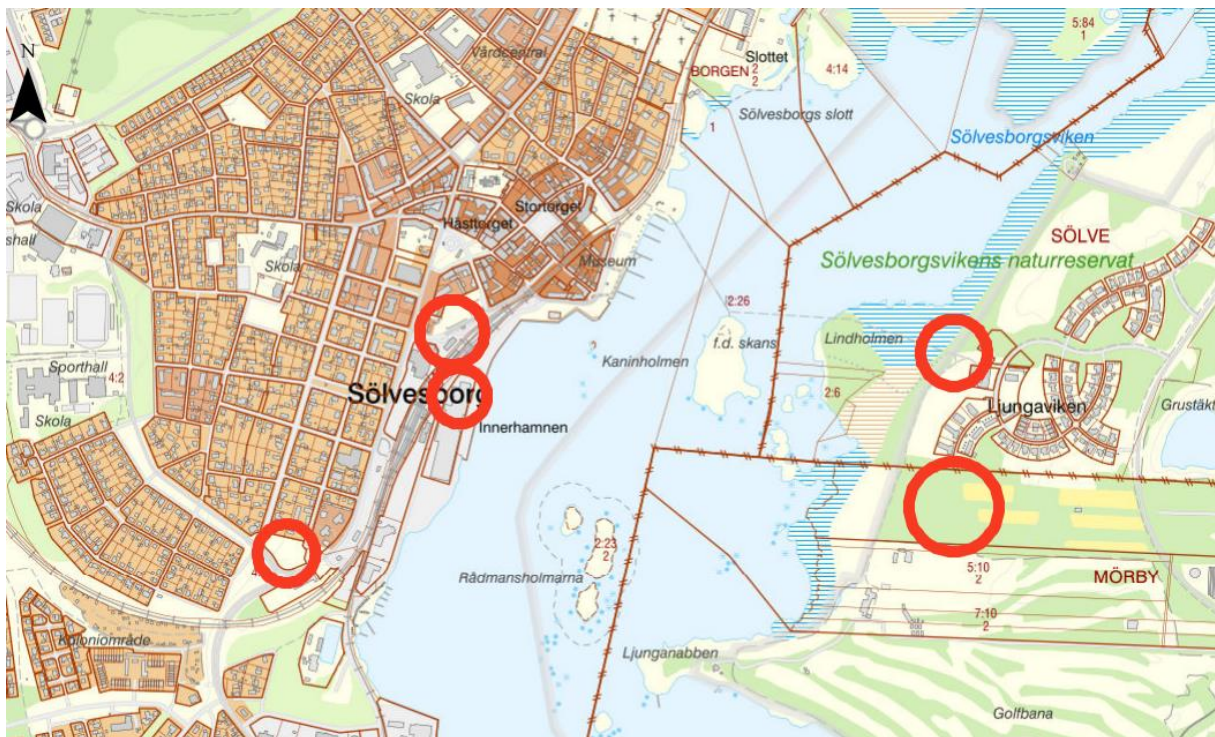
Sedan en tid tillbaka har vi haft kontakt med Stockholm Resilience Center som nyligen lanserade Baltic Health Index (BHI). BHI är ett mätredskap för att kunna visa hur olika delar av Östersjön (östersjöbassänger) utvecklas och mår. En stor förtjänst med mätningarna är att de tar hänsyn till såväl ekologiska som sociala och ekonomiska faktorer – något som ligger i linje med Blekinge Arkipelags ansats. Under 2023 skrevs en ansökan till Postkodstiftelsen som i oktober beviljade finansiering för att utveckla ett Baltic Health Index för biosfärområde Blekinge Arkipelag. Projektet genomförs i nära samarbete med Stockholm Resilience Center och avslutas i februari 2025.

Ett illustrativt Baltic Health Index!

Share North Squared

Under hösten 2022 startade ett större Interreg-projekt där Lunds Universitet är en partner. Vi har fått frågan om det finns möjlighet att genomföra pilotstudier inom Blekinge Arkipelag. Projektet handlar om klimat-, biologisk mångfald och ekosystemtjänster i den bebyggda miljön. I projektet är avsikten att använda åtgärder inom hållbar mobilitet för att istället kunna frigöra ytor till grönområden och ekosystemtjänster. Exempelvis tittar man på hur trafik och mobilitet kan utvecklas för att minimera parkeringsytor. Dessutom finns förslag på hur dagvatten kan tas om hand innan det släpps ut i intilliggande vatten/vattendrag.

Ev. kan något eller några av de inringade områdena ingå i en pilotstudie inom Share North Square.

Sölvesborgs kommun är intresserade av att genomföra en pilotstudie i samband med deras arbete med detaljplaner och Mörrums Kronolaxfiske vill genomföra en studie och informations slinga inför deras nya satsning på boende och utveckling av turism. Förhoppningen är att kunna starta upp 1-2 pilotstudier under 2024. Naturskyddsföreningen i Karlshamn är positiva till att medfinansiera en pilotstudie.

Biosphere for Baltic

Biosphere for Baltic är ett nätverk för UNESCOs biosfärområden i Östersjöregionen. Syftet med Biosphere for Baltic är att underlätta lärande och sprida god praxis från biosfärområdena inom och utanför nätverket. Vi samverkar också för att lyfta fram biosfärområdenas bidrag till FN:s mål för hållbar utveckling och 2030-agendan. Inom nätverket har vi tillsammans tagit fram en projektansökan för att jobba vidare med naturbaserade lösningar som biosfärområdena är bra på att använda sig av för förbättrad vattenkvalitet, t ex våtmarker, restaurering av vattendrag och restaurering av marina miljöer. Detta har lett vidare till att vi inom Blekinge Arkipelag har bidragit med ansökan till att EU-projektet "Supported by Nature". Projektet har beviljats bidrag från Interreg Baltic Sea Region. Där har dock Ronneby kommun gått in som projektägare eftersom vi inte har de ekonomiska förutsättningar att hålla i så stora projekt. Läs mer om projektet under rubriken Supported by nature.

Pedagogiska insatser för ökad medvetenhet

Ett antal aktiviteter riktade till barn och ungdomar har arrangerats under året med syftet att öka kunskapen om biosfärområdet, dess unika natur- och kulturvärden och vikten av att bevara dem. Exempel på aktiviteter är:

Utedag med Montessori

I samarbete mellan Lions, Skogsstyrelsen och Blekinge Arkipelag genomfördes en utedag för mellanstadieelever på Saltöskolan i Karlskrona. Syftet var att inspirera till utevistelser i naturen och lära sig mer om hur vi kan bevara den. Gruppövningar genomfördes där eleverna bl.a. byggde insektshotell, diskuterade vad allemansrätten innebär, plockade skräp och pratade om vad man kan göra för att minska skräpet.

Livet under ytan - håvning och snorkling med guider

Under två dagar i augusti arrangerades håvning och snorklingsaktiviteter i Kollevik och Dragsö. Syftet var att uppmärksamma och öka kunskapen om livet under vattenytan. Dagarna genomfördes i samverkan mellan Blekinge Arkipelag, Naturum Blekinge och campingarna på de aktuella platserna. Cirka 100 personer, ungdomar och barn med föräldrar deltog på de guidade aktiviteterna.

Rädda Östersjön

Inom ramen för "Rädda Östersjön" deltog Blekinge Arkipelag på en temadag i Nordersund i maj för gymnasieelever på Furulundskolan i Sölvesborg. Vi höll under dagen tre föredrag om biosfärområdets unika natur- och kulturhistoria, hållbar utveckling och diskuterade engagemang och värdet att bevara den. När Briggen Tre Kronor besökte Sölvesborg medverkade vi på ytterligare en informationsaktivitet.

Medlemsaktiviteter:

Östersjödagen

På Östersjödagen som infaller sista torsdagen i augusti varje år, uppmärksammade vi vårt vatten utanför Blekingekusten genom att flytta ner biosfärkontoret till Naturum. I samverkan med Naturum arrangerades en lunchföreläsning om "Tillståndet i Östersjön". Ca 30 personer deltog.

Fågelskådning på Lindö udde

Biosfärambassadören Jörgen Pisch berättade om fågellivet i Blekinge och hjälpte till med artbestämning på Lindö udde. Lindö udde är en av de sydligaste utposterna i Blekinge och en av de bästa platserna för sjöfågelsträck.

Biodling och bins betydelse. Ronneby Biodlarförening, Stenstugan, Piskabacken, Ronneby

Bin är en mycket viktig aktör inom det som brukar benämnas ekosystemtjänster då de pollinerar både odlade och vilda växer. Björn Piscal gav Blekinge Arkipelags medlemmar en inblick i biodlarens arbete och biets nytta och varför vi måste bevara den.

Hållbart fiske

Våtmark för gäddan

Dalamadens våtmark vid Skillingenäs i Karlskrona kommun färdigställdes i sin första version under 2021. Under 2022 fick den förbättrade vallar, en ny pump och stängsling för att betesdjur ska kunna bidra till skötseln av våtmarksområdet som spänner över ca 20 hektar. Sportfiskarna i Blekinge har under våren 2023 följt upp antalet stigande fiskar i diket och lyft gäddor in i våtmarken. Ett förslag till att förbättra fiskvägen (inloppet till våtmarken) har tagits fram. Åtgärder för att förbättra fiskvägen genomförs under 2024.

Dalamadens våtmark vid Skillingenäs har en vattenyta på ca 14 hektar. Under året har lekande gädda från den intilliggande Skillingebäcken lyft in i våtmarken.

Musselodling i Blekinge Arkipelag

I samarbete med lokala yrkesfiskare, Region Blekinge och Plant Protein Production of Sweden kunde vi med finansiering från SydostLEADER sjösätta totalt 800 m musselodlingsnät på tre platser i Karlshamns och Ronneby kommun under 2022. Efter noggrant utvalda platser och flera tillståndsansökningar kom näten i vatten och har vid besiktningar vid flera tillfällen visat sig vara påvuxna med mycket blåmusslor.

Efter det att Jordbruksverket ändrat sitt regelverk har finansieringen från SydostLeader till projektet under året dragits in i sin helhet. Dock har Blekinge Arkipelag efter detta fått stöd från Sparbanksstiftelsen i Karlshamn, Naturskyddsföreningarna i Karlshamn och Olofström för att täcka delar av den tilltänka finansieringen.

Avsikten var att musslorna skulle skördas under hösten 2023, men skörden är uppskjuten till hösten 2024. Detta för att ha bättre förutsättningar för att framställa ett regionalt producerat fiskfoder, samt för att möjliggöra att söka ytterligare finansiering för att täcka kostnader, samt bättre förbereda hanteringen av skörden.

När näten skördats ska musslorna transporteras till Blaklycke på Torhamnslandet i Karlskrona kommun, där den gamla stärkelsefabriken håller på att byggas om till proteinfabrik och landbaserad fiskodling. Det proteinmjöl som utvinns där ur svenska grödor ska sättas blandas med musslorna för att skapa hållbara foderprodukter för fiskodling. Eventuellt kan musselskalen användas som ingrediens i hönsfoder.

En del av skörden kommer också att fermenteras i för att framställa jordförbättringsmedel för lokal växtodling. En målsättning finns att växla upp detta projekt under 2024 om vi kan hitta rätt finansiering. Vår önskan är kunna fortsätta odling med på linor istället för nät.

Kontroll av musselpåväxt vid de tre odlingsnät som ligger vid Eriksbergs stränder, Hällaryds skärgård, Karlshamns kommun.

Vassgator för att gynna rovfiskar

Under flera år har vi observerat en tillbakagång i predatorbestånden längs stora delar av Blekinges kust. Att skapa goda förutsättningar reproduktion är därför en viktig del i förvaltningen av predatorbestånden.

Ett sätt är att klippa vass för att skapa fler och bättre lek- och uppväxtmiljöer för predatorer i kustmiljö. Det handlar om att skapa vassgator och öppna igenvuxna sund för att öka den aktiva ytan som är tillgänglig för produktion. Åtgärderna gynnar inte bara fisk, utan bidrar till en variation av habitat som ger förutsättningar för en mångfald av organismer.

Att stärka bestånden av predatorer kan på sikt skapa både förutsättningar för ett hållbart fiske och en levande fiskekultur längs kusten. Dessutom skapas goda förutsättningar för fisketurism i länet.

Hittills är inga åtgärder utförda inom projektet, men långtgående diskussioner med markägare pågår. I projektet har vi främst tittat på områden i västra delen av vårt biosfärområde. Planen är att klippa vassen under sensommar/höst, då häckningssäsongen för fåglar är över.

Hållbart lant- & skogsbruk

Våtmarksprogrammet – en storsatsning!

Under sommaren 2022 fick vi besked från Baltic Sea Action Plan Fund/Nefco om att vi fått medel att anställa en våtmarkssamordnare på heltid under 2 år för att driva på föreningens våtmarksprogram. Dessutom fick vi positivt besked på ansökan om medel för åtgärder, restaurering och nyanläggning av kustnära våtmarker i biosfärområdet – Lokala Naturvårdssatsningen, LONA, gav oss knappt 7 miljoner kronor att använda fram till oktober 2024.

Mycket av arbetet i våtmarksprogrammet består förberedelser för att identifiera nya våtmarkslägen, knyta kontakter med markägare, konsulter och reservatsförvaltare. När vi är överens med markägare skrivs kontrakt om utredning respektive anläggning av våtmark. Mycket av arbetet handlar därför om rådgivning.

Den nya våtmarken på Brunnsvik som den ser ut när den fyllts upp till utloppets nivå. (Foto: Stefan Westberg)

Under 2023 har en 3 hektar stor våtmark anlagts i Brunnsvik på Torhamnslandet. Våtmarken har en stor betydelse för att öka den vattenhållande förmågan i området. Grundvattenbildningen i området kan öka och den biologiska mångfalden gynnas. Våtmarken är lättillgänglig från vägen och kommer att användas som demonstrationsyta. Ytterligare en entreprenad på att anlägga våtmark har påbörjats på Astensmåla gård. Anläggningen av våtmark på Skärva fick däremot ställas in på grund av för blöta förhållanden i marken, arbetet upptas så fort förutsättningarna tillåter. Förarbeten har genomförts som leder till att 2-6 våtmarker kan anläggas under 2024. Vi har haft en dialog med Karlshamns kommun om

att stötta dem i den fortsatta processen med att anlägga en våtmark i Åryd. Vår målsättning är att hela tiden ha en jämn fördelning av insatser i de olika biosfärkommunerna.

Vi har också medverkat i projektet GRIP on LIFE som syftar till att återställa och förbättra förutsättningar i Lyckebyån och Mieån.,

Hållbart skogsbruk i Blekinge Arkipelag

I föreningens Skogs nätverk är nu drygt 160 personer anslutna, alla med intresse av skog i biosfärområdet - skogsägare, skogsentreprenörer, skogsbolag och förädlare. Projekt Skogs nätverket slutrapporterades i september, men är alltså i högsta grad ett levande nätverk som nu kontinuerligt kallas till träffar om forskning, produktion, samverkan och skogliga värden.

Projektledare Helene Reiter har under året fortsatt att ha täta kontakter med Skogs nätverket genom projektet Hållbart skogsbruk i Blekinge Arkipelag. Syftet med projektet är att öka kunskapen om lokala förhållanden och risker med klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och andra utmaningar inom skogsbruket.

Nätverksträff i Lörby skog, hösten 2023.

Under 2023 har 7 aktiviteter genomförts på olika teman. Antalet deltagare per aktivitet har varit 15-25 personer. Aktiviteterna har handlat om:

- Naturhänsyn i ädellövskog
- Produktionsgränsen i kustlandskapet
- Historiskt markutnyttjande på Lister
- Sociala värden

- Bokskogskogskötsel
- Studiebesök på Berg & Berg. Tillverkning av lokalt ekgolv.
- Anpassning av produktionsskogen

Framtagandet av en handbok om Hållbart skogsbruk i Blekinge Arkipelag har påbörjats och lansering planeras till sommaren 2024.

Blekinge Arkipelag är också representerad i styrgruppen för Blekinges skogsstrategi. I gruppen ingår representanter från Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Region Blekinge, Södra, LRF, Naturskyddsföreningen Blekinge samt Sveriges Jordägareförbund. De aktiviteter som genomförs inom ramen för skogsstrategin kan även omfatta träffar som Blekinge Arkipelag genomför, t.ex. i projektet Hållbart skogsbruk och utvecklingen av ARK 56. Genom att medverka i styrgruppen får vi möjligheter att föra in hållbarhetsfrågorna i skogsstrategin samt vara ett föredöme för ett lokalt anpassat arbetssätt.

Skärgårdsbete Blekinge - hållbara livsmedel för människa och mångfald

Projektet Skärgårdsbete Blekinge har under 2023 nått ett av målen i projektet, nämligen att skapa ett varumärke. Det varumärket finns nu, även om det ännu inte syns på några produkter. Alla produkter som kommer att säljas under den här märkningen ska produceras på gårdar och marker i Blekinge.

Förutom att det ska produceras i Blekinge har man också kommit fram till ytterligare övergripande kriterier, oavsett produkt ska det vara ett livsmedel, det ska vara spårbart, främja lokala natur- och kulturvärden samt stimulera lokal ekonomi. Såväl styrgrupp som arbetsgrupp har varit engagerade i framtagandet av varumärket och kriterier. Arbetet med varumärkesframtagandet har gjorts i samarbete med kommunikationsbyrån Milou.

Styrgruppen har under 2023 haft 5 möten och arbetsgruppen har träffats 5 gånger. Förutom arbete i styr- och arbetsgrupp har projektet gjort företagsbesök för att fortsätta sprida arbetet och arrangerat aktiviteter i fält, bland annat på Tockarp Ekogård. Vid den träffen hade vi fokus på restaurering av skogsbete samt anläggande av våtmark. Där lyftes betydelsen detta arbete skulle ha för ökad biologisk mångfald samt se till att vatten som finns på land, hålls kvar på land för att på sikt stabilisera grundvattennivåerna i området.

Arbetet för att nå det andra målet i projektet, att bilda en distributions- och försäljningsorganisation har under andra halvan av 2023 tagit fart och det har gjorts i samarbete med Coompanion Blekinge.

Vårt mål och förhoppning är att aktörer från såväl producentledet som försäljningsledet är intresserade av att bilda ett företag som förvaltar varumärket och säljer produkter som märks med varumärket. En aktör från producentledet har tagit ett initiativ och kommit in med en affärsidé som ligger till grund för det nu pågående arbetet vid bildande av framtida organisation. Detta arbete fortsätter under 2024 och ett nu uttalat mål är att produkter skall finnas för försäljning, märkta med Jordmån Blekinge och distribuerade av den nya organisationen under andra halvan av 2024. Vi hoppas att i 2024 års årsberättelse kunna bekräfta att målen har uppnåtts.

Naturbonusen Blekinge Arkipelag

Under 2023 fick Blekinge Arkipelag ta del av Naturkompaniets naturbonus. Under 1 år innebär det att åtgärder ska genomföras för att stärka biologisk mångfald i de naturtyper som är karaktäristiska för Blekinges kustlandskap med inriktning på skärgårdsmiljö och ek landskapet. Inom projektet finns olika delar:

- Restaurera öar/fågelskär för att gynna fågellivet
Längs med Blekinges kust finns många fågelskyddsområden. I några fall gör igenväxning av örnen att deras värde som fågelskyddsområde minskar i allt för snabb takt. I projektet pågår därför insatser på tre olika öar för att restaurera och skapa bättre förutsättningar för att få lyckade häckningar. Insatsen innebär framförallt att öppna upp mindre ytor eller att ta bort sly på Mjöo, Lilla Färjan och Hattaholmen.
- Bevara/återskapa biologiska värden i betesmarker
I länet finns flera områden med tidigare betesmarker där värdefulla livsmiljöer riskerar att försvinna. I projektet inriktar vi oss på att restaurera och öppna upp betesmarker som inte längre betas, men som fortfarande är värdefulla. Under hösten genomfördes åtgärder för att gynna flora och ekar på Tärnö i tidigare betesmarker.

Några av våra nya biosfärambassadörer hjälpte till att dra ris för att återställa naturbetesmark på Tärnö.

Mnemosynefjärilen – en hotad art som finns i Blekinge. Foto: Annika Lydänge

- Gynna utveckling av ekar i ek hagmarker
För att långsiktigt bevara goda förutsättningar för att bevara ek hagmarker i kustbandet

planerar vi att plantera ekplantor i områden med brist på ek föryngring och friställa värdefulla grova ekar samt föryngringsträd.

- Gynna rödlistade arter

Under 2023 har åtgärder genomförts i samverkan med länsstyrelsen för att gynna den hotade Mnemosynefjärilen. Det handlar både om att återskapa bra förhållanden i områden där fjärilen finns och att föda upp nya fjärilar i samarbete med Nordens Ark.

Kontoret, valberedningen, styrelsen och medlemmarna 2023

Följande personer har varit anställda på **biosfärkontoret** via Ronneby kommun under året:

Mattias Holmquist, koordinator (100 %)

Susanne Mattsson, projektsamordnare (60 %, del av året 75 % tack vare projektmedel)

Simone Wenzel, projektsamordnare (60 %, del av året 75 % tack vare projektmedel)

Projektledare anställda i föreningen under 2023:

Andreas Jezek, projektledare Våtmarksprogrammet (100 % på projektmedel)

Helene Reiter, projektledare Skogsnätverket (ca 5 % på projektmedel)

Maria Hjelm Nilsson, projektledare Skärgårdsbete Blekinge (50 % på projektmedel)

Katrine Svensson, projektledare Hållbara golfbanor, Naturbonusen Blekinge Arkipelag (80 % på projektmedel)

Projektledare som köpts in på timmar för beviljade projektmedel:

Magnus Broomé, projektledare för hängbroar och restaurering av pjäsvärn på Eriksbergs stränder

Urban Emanuelsson, projektledare för drönarfilm om biosfärområdets natur och kultur

Följande personer har ingått i föreningens **valberedning**:

Leif Törnqvist, Naturskyddsföreningen Blekinge (sammankallande)

Per-Arne Olsson, Eriksberg Hotel & Nature reserve

Doris Nicht, Länsstyrelsen.

Styrelsen har under året sett ut på följande sätt

Ordinarie ledamöter:

Carl-Martin Lanér, Ordförande (Skärgårdsentusiast)

Bodil Frigren Ericsson, Vice ordförande (Föreningsrepresentant)

Anna-Lena Fransson, ledamot (Företagsrepresentant, besöksnäring)

Bengt Larsson, ledamot (Företagsrepresentant, fiske)

Daniel Ottosson, ledamot (Länsstyrelsens representant)

Börje Dovstad, ledamot (Politisk representant, Karlskrona)

Lennart Ung, ledamot (Politisk representant, Karlshamn)

Roger Gardell, ledamot (Politisk representant Ronneby)

Urban Emanuelsson, ledamot (Akademirepresentant, SLU)

Johanna Beijer, ledamot (Företagsrepresentant, jordbruk)

Kith Mårtensson, ledamot (Politisk representant, Sölvesborg)

Ersättare:

Daniel Berg, ersättare (Politisk representant, Sölvesborg)

Mikael Mårtensson, ersättare (Politisk representant Ronneby)

Styrelsens årliga strategimöte hölls på Ytterön-Hästholmen i Karlskrona kommun.

Styrelsen har haft fem ordinarie styrelsemöten under året (feb, april, juni, okt samt dec). Dessutom hölls föreningens stämma under april och det årliga strategimötet i september. Ordförande för ordinarie stämma var Bengt Mattsson. Sittande styrelse valdes om, men Magnus Gustafsson avgick som Karlskrona kommuns representant och ersattes av Börje Dovstad och Marco Paulsson avgick som Karlshamns representant och ersattes av Lennart Ung.

Nya medlemmar har tillkommit under året och generellt har det varit ytterligare ett positivt år för föreningsstödet generellt:

Mått	2019	2020	2021	2022	2023
Följare på Facebook	1200	1876	2130	2610	2798
Nedladdningar ARK56 app.	5000	14950	19500	28000	34000
Medlemsföretag	52	60	76	81	92
Övriga medlemmar	11	60	88	160	171
Ambassadörer	60	68	82	100	120
Beviljade miljoner till nya projekt kr/år	2,5	8,5	9,4	24	7*

*Projektet Supported by nature utvecklades av Blekinge Arkipelag, men Ronneby kommun har tagit rollen som projektägare eftersom föreningen inte har den ekonomiska bufferten för att kunna driva ett så stort EU-projekt. Hela projektet omfattar 40 miljoner och ligger utöver de 7 miljoner som redovisas i tabellen.

Bokslut för 2023

Utdrag från balans- och resultatrapporter	Summa (SEK)
Tillgångar 2023-12-31 enligt balansrapport (2024-03-28)	7 605 235,70
Eget kapital och skulder enligt balansrapport (2024-03-28)	7 631 235, 70
Rörelsekostnader under 2023 enligt resultatrapport (2024-03-28)	-8 065 362,16
Rörelseresultat för 2023 enligt resultatrapport (2024-03-28):	-254 038,86

Årets underskott beror till viss del på att basfinansieringen inte varit säkerställd och att intäkten därför blivit mindre än budgeterad. Eftersom antalet projekt som drivs inom föreningen har vuxit mycket på kort tid har även de administrativa kostnaderna, framförallt för ekonomihantering ökat i en omfattning som inte täcks av projekten. I några fall har mindre projekt saknat resurser för projektledning inom projektet och då har personalkostnaden belastat vår basfinansiering i högre utsträckning än önskat. I kommande projektansökningar måste vi i föreningen bli bättre på att säkerställa att få full täckning för administration och ev. behov av externa projektledare.

Årets underskott belastar föreningens resurskonto.

För styrelsen och föreningen, 2024-03-28

Daniel Granello, koordinator

Denna verksamhetsberättelse är godkänd av föreningens styrelse:

Carl-Martin Lanér, Ordförande

Bodil Frigren Ericsson, Vice ordförande

Anna-Lena Fransson, ledamot

Bengt Larsson, ledamot

Daniel Ottosson, ledamot

Börje Dovstad, ledamot

Lennart Ung, ledamot

Roger Gardell, ledamot

Urban Emanuelsson, ledamot

Johanna Beijer, ledamot

Kith Mårtensson, ledamot

